

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Team Finland Knowledge -uutiskirje joulukuu 2/2019

Team Finland Knowledge -verkosto tukee ja vauhdittaa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymistä. Verkostoon kuuluu kahdeksan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen erityisasiantuntijaa, jotka toimivat Abu Dhabissa, Buenos Airesissa, Moskovassa, New Delhissä, Pekingissä, Pretoriassa, Singaporessa sekä Washingtonissa. Abu Dhabin, Buenos Airesin, Pretorian ja Singaporen erityisasiantuntijoiden tehtävät ovat alueellisia. Lisäksi verkostoon kuuluu Sao Paolossa toimiva koulutus- ja tutkimuskoordinaattori. Erityisasiantuntijoiden tehtävänä on seurata paikallista korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaa, edistää yhteistyömahdollisuuksia ja näkyvyyttä kohdemaassa sekä avustaa suomalaisia toimijoita yhteistyön lisäämisessä alueen toimijoiden kanssa. Verkoston perustaminen sisältyy Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjauksiin (2017).

Team Finland Knowledge (TFK) -verkoston uutiskirjeessä TFK-erityisasiantuntijat raportoivat lyhyesti asemapaikoistaan. Pyydän lähettämään viestiä verkostoillenne. Uutiskirjeen muoto on kehitteillä, joten kommentit ovat tervetulleita. Uutiskirjeeseen otetaan vastaan teemaehdotuksia, joista toivotte erityisasiantuntijoiden raportoivan. Ehdotukset voi lähettää allekirjoittaneelle.

Abu Dhabi (Persianlahti) – erityisasiantuntija **Jaakko Skantsi**

Joulukuun alun Arabiemiirikuntien opetusministeri Al Hammadin tapaaminen suurlähettilään seurassa nosti esiin muutamia jo ministerin lokakuisen Suomen-vierailun teemoja. Ministeri mainitsi kiinnostuksen kohteena mm. suomalaisen **varhaiskasvatuksen** ja sen OPS:n, sekä OPS-prosessin. Suomalainen **opettajankoulutus** kiinnostaa vielä laajasti aina varhaiskasvatuksesta toiselle ja kolmannelle asteelle saakka. Ministeriötä kiinnostaisi saada Suomikin kohdemaaksi [Our Ambassadors](#) -ohjelmaan toisen ja kolmannen asteen opiskelijoille sekä opettajille eri asteilla. Ohjelmatarjontaa pyydetään laajojen teemojen muodossa sekä kohdennettuina vierailuina. Ministeriöstä on pyydetty lisätietoa asiaan liittyen, ml. rahoituksesta. Tämän lisäksi ministeri toisti maansa halukkuuden tukea arabian opiskelua suomalaisissa kouluissa.

Buenos Aires (espanjankielinen Latinalainen Amerika) – erityisasiantuntija Emilia Ahvenjärvi

Mexico Cityn osavaltio panostaa tutkimukseen ja innovaatiotoimintaan löytääkseen ratkaisuja moniin pääkaupungin ja osavaltion haasteisiin kuten turvallisuuteen, pohjavesien laatuun ja riittävyteen tai esimerkiksi maanjäristysvalmiuteen. Toiminta perustuu ekosysteemiajattelulle ja sen keskiössä on osavaltion tiede-, teknologia-, koulutus- ja innovaatioministeriön (SECTEI) lanseeraama Red ECOs -verkosto (esp. red tarkoittaa verkostoa, ja ECO viittaa ekosysteemeihin). Red ECOs linkittää tehokkaasti keskenään paikallisia korkeakouluja, tutkimuslaitoksia ja viranomaistahoja. Verkosto hakee myös kansainvälisen yhteistyön ulottuvuutta ja SECTEI-ministeriö onkin ilmaissut vahvan kiinnostuksensa yhteistyöhön suomalaisten korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa. Suomen Opetushallituksen ja SECTEI:n välinen joulukuussa solmittu aiesopimus toimii raamina yhteistyöstä kiinnostuneille meksikolaisille ja suomalaisille tahoille.

Moskova (Venäjä) – erityisasiantuntija Sari Eriksson

Venäläiset koululaiset lukevat ja laskevat huonommin sekä tietävät vähemmän maailmasta”, arvioi venäläinen lehdistö PISA-tutkimuksen tuloksia. Joulukuun alussa julkaistut PISA-tulokset osoittavat, että Venäjän tulokset lukutaidossa, matematiikassa sekä luonnontieteellisessä osaamisessa ovat laskeneet verrattuna vuoden 2015 julkaistuihin tuloksiin. Kokonaistuloksissa Venäjä suoriutuu alle OECD:n keskiarvon, sijoittuen lukutaidossa sijalle 31., matematiikassa 30. ja luonnontieteissä sijalle 33. Lehdistön kriittisistä arvioista huolimatta on mahdollista myös nähdä positiivista kehitystä lukutaidossa. Vielä kymmenen vuotta sitten koululaisten kyky ymmärtää lukemaansa tietoa oli venäläisten koululaisten heikkous. Näissä mittauksissa koululaiset saivat samat tulokset kaikilla lukutaidon osa-alueilla: tiedon haussa, tulkinnassa ja arvioinnissa. PISA-tulokset myös herättävät kysymyksen siitä, onko koulutuksen eriarvoisuus Venäjällä kasvamassa? Ensimmäistä kertaa kansallisesta PISA-tutkimuksesta tehtiin kolme aluetutkimusta: Moskovassa, Moskovan alueella ja Tatarstanin tasavallassa. Nämä tulokset näyttävät, että Moskovan koululaiset ovat muita edellä osaamisessa. Tulokset osoittavat merkittäviä eroja kaikilla kolmella osa-alueella alueiden välillä. Lukutaidossa Moskovan koululaiset sijoituivat kolmansiksi heti Singaporen ja Kiinan PSJG-provinssin (Peking, Shanghai, Jiangsu ja Guangdong) jälkeen. Sen sijaan Tatarstanin alueen koululaiset menestyivät selkeästi muuta Venäjää heikommin.

New Delhi (Intia) – erityisasiantuntija Mika Tirronen

Intia (*Ministry of Human Resources and Development*) jatkaa satsauksiaan kehittääkseen kotoperäistä R&D-kapasiteettiaan ja kotoperäisiä innovaatioita perustamalla viisi uutta tiedepuistoa: IIT Delhiin, IIT Guwahatiin, IIT Kanpuriin, IIT Hyderabadiin ja IISc Bangaloreen osana SIIHE-ohjelmaa (*Startup India Initiative in Higher Education*). Lisäksi jatketaan kahden jo olemassa olevan tiedepuiston valtionrahoitusta IIT Bombayssa ja IIT Kharagpurissa. IIT Gandhinagarissa olevaa tiedepuistoa rahoittaa Department of Science & Technology.

Lisäksi MHRD lisää ammatillisia elementtejä kouluopetuksen luokilla 9-12 (Scheme of Vocationalisation of School Education). MHRD:n alainen NCERT lisää oppikirjoihin mm. Intian lainsäädäntöön, ICT-alaan, kirjanpitoon ja liiketoimintaan keskittyviä teemoja.

Tamil Nadun osavaltion koulutoimi hakee tiiviimpää yhteistyötä Suomen kanssa mm. opettajankoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Keskusteluissa pyritään löytämään konkreettisia toimintamalleja, joilla olisi kestävä rahoituspohja. Aasian kehitys pankki on aloittamassa USD 500 miljoonan kehitysohjelman viiden Intian osavaltion, mm. Tamil Nadun kanssa. Kehityspankin kanssa on keskusteltu suomalaisen koulutusosaamisen tarpeesta ja tarjonnasta.

Peking (Kiina) – erityisasiantuntija Mari-Anna Suurmunne

Vuosi pakettiin myös Pekingissä. Marraskuun lopun kiireisen Suomen viikon jälkeen oli aika kiittää kiinalaisia kumppaneita kuluneesta syksystä. Lounastimme Pekingin koulutuskomission kanssa, joka oli kumppanimme niin syksyn Liikkuva koulu-seminaarissa kuin myös varhaiskasvatuksen road shown Pekingin osuudella: erittäin arvokas kumppanuus! Yhdessä suurlähetystön lehdistö- ja kulttuurineuvoksen kanssa korkkasimme myös Pekingiin saunadiplomatian: rento saunailta median edustajien ja yliopistokontaktien kanssa osoittautui onnistuneeksi konseptiksi. Joulukuun alkuun osuivat myös erittäin mielenkiintoiset globaalit koulutus- ja tiedeneuvosten kokoukset. Koulutuspuolella amerikkalainen kollega raportoi juuri saamastaan tiedosta siitä, että Yhdysvaltain lähetystö ei enää saa tavata NGO eikä korkeakoulujen edustajia ilman lupaa. Valitettavasti Kiinassa on huomattu näissäkin asioissa, että mitä Yhdysvalloille edellä, sitä muille perässä eli saapa nähdä saammeko me muutkin vastaavia ohjeita. Tiedepuolella useat maat raportoivat valmistelewansa ohjeistuksia maidensa korkeakouluille ja tieteen tekijöille Kiinan kanssa toimisesta. Tätä pohdiskelimme tällä viikolla myös Suomessa. Osallistuin myös paikallisen tv-yhtiön paneelikeskusteluun ja tv-haastatteluun sopivasti Pisa-tulosten julkistamisviikolla. "Eikö niin, että Suomikin varmasti nyt muuttaa järjestelmänsä enemmän testaus-painotteisesti?"

Pretoria (eteläinen Afrikka) – erityisasiantuntija Iina Soiri

Etelä-Afrikassa (ja Afrikassa laajemmin) keskustelu opetuksen, tieteen ja korkeakoulutuksen relevanssista jatkuu. Viime vuosien opiskelijaprotestien laineet lyövät edelleen korkealle, ja monien yliopistojen johtoa, visioita ja strategioita on uudistettu. Keskustelu opetuksen ja opetussuunnitelmien relevanssista sai uusi kierroksia kirjoituskoelman *'Decolonisation in Universities. The Politics of Knowledge'* myötä. Siinä tutkijat pohtivat mitä tietoa maassa pitäisi tuottaa, opettaa ja levittää, jotta se paremmin vastaisi maan ja Afrikan mantereiden todellisuutta ja kulttuureja. Väitetään, että eurooppalaiseen tieteenkäsitykseen ja tutkimusagendaan keskittyvät mutta oppilasarakenteeltaan nopeasti muuttuvat yliopistot eivät edistä maan tarvitsevaa yhteiskunnallista muutosta. Niiden pitäisi myös paremmin pureutua globaaleihin kysymyksiin kuten ilmastonmuutokseen, biodiversiteettiin, demokratiavajeeseen ja neljänteen teolliseen vallankumoukseen. Kysymystä pohditaan myös tieteenalakohtaisesti kuten psykologiassa,

osin siksikin että myös (Etelä-)Afrikassa nuoriso kärsii enenevässä määrin masennuksesta, näköalattomuudesta ja mielen sairauksista. *'The World Looks Like This From Here'* pohtii mitä voisi olla Afrikka-keskeinen psykologia ja miten sitä voi harjoittaa. Kapkaupungin yliopisto on hiljattain käynnistänyt uudelleen monitieteisen tutkimusyksikön HUMA *Humanities of Africa*, josta toivotaan tulevan kansainvälinen kohtaamispaikka digiajan humanistiselle tutkimukselle. Kumppaneita toivotaan myös Suomesta.

Singapore (Kaakkois-Aasia) – erityisasiantuntija *Anna Korpi*

Singaporessa on tullut 1.10.2019 voimaan **valeuutislaki**. Laki tekee väärän tiedon julkaisemisesta laitonta ja antaa asianomaisille ministereille valtuudet määrätä vääräksi katsomiaan julkaistuja tietoja korjattaviksi tai poistettaviksi. Lain tavoitteena on suojella Singaporea etnisiltä, uskonnollisilta ja yhteiskunnallisilta vastakkainasetteluilta sekä taata turvallisuus ja luottamus valtioon ja hallitukseen. Kansalaisyhteiskunnan, yliopistojen ja mm. teknologiayritysten edustajat ovat esittäneet kritiikkiä erityisesti siitä, ettei ole yksiselitteistä määritellä millaista tietoa pidetään vääränä. Lakia on joulukuuhun mennessä sovellettu kahteen tapaukseen. Ensimmäisen kerran oppositiopuolue Progress Singapore Partyn edustajaa Brad Bowyeria pyydettiin korjaamaan Facebook päivitystään, jossa oli hallituksen mukaan virheellistä tietoa valtio-omisteisten yritysten riippumattomuudesta. Toisessa tapauksessa korjauspyyntö annettiin States Times Review -sivustolle kirjoituksesta, jossa poliisin raportointiin pidättäneen henkilöitä liittyen jo poistettuun NUS-opiskelijajärjestön Facebook -päivitykseen liittyen hallinnoivaa PAP -puoluetta edustavan kansanedustajan uskonnollisiin kytköksiin. States Times Review -sivusto on estetty Singaporessa ja levittää sisäministeriön mukaan valheita. Sivuston Australiassa asuva päätoimittaja Alex Tan Zhi Xiang on verrannut Singaporea Pohjois-Korean kaltaisiin maihin ja kieltäytynyt korjaamasta päivitystä vetoamalla Australian kansalaisuuteensa. Tapauksessa teknologiayhtiö Facebook ilmoitti ensimmäistä kertaa tarvittavasta korjauksesta sanamuodoin "Facebook is legally required to tell you that the Singapore government says this post has false information". Singaporen fake news -laki koskee periaatteessa mitä tahansa, missä tahansa Singaporeen liittyvää viestintää, mutta käytännössä lain valvonta ja toimeenpano onnistuu vain Singaporen sisällä. [Lain alaiset korjaukset listataan Singaporen ylläpitämälle sivustolle.](#)

Washington (Yhdysvallat ja Kanada) – erityisasiantuntija *Ilkka Turunen*

Yhdysvaltain kongressin edustajainhuone hyväksyi 9.12.2019 puolustusbudjetin, johon sisältyy **kahden uuden tutkimustoimintaa käsittelevän elimen perustaminen**. Valokoiseen taloon perustettava ryhmä koordinoi kaikkien julkisten tutkimusrahoittajien ja ministeriöiden toimia, joilla suojataan Yhdysvaltojen tutkimusta kyberhyökkäyksiä ja muita ulkoapäin tulevia uhkia vastaan. Kansallinen luonnontieteiden, teknologian ja lääketieteen akatemia (NASEM) perustaa neuvoa-antavan pyöreän pöydän foorumin, johon tulee edustus tiede- ja korkeakouluuyhteisöstä, elinkeinoelämästä, hallituksesta ja tiedusteluyhteisöstä. Foorumin tarkoitus on ehdottaa menettelytapoja, jolla kansallisesta turvallisuudesta voidaan huolehtia tieteen vapautta, avoimuutta ja kansainvälistä yhteistyötä vaarantamatta. Samaan aikaan kylmän sodan alusta lähtien toiminnassa

ollut JASON-ryhmä julkaisi National Science Foundation tilaaman raportin perustutkimukseen liittyvistä turvallisuuskysymyksistä. JASON painottaa raportissaan, että perustutkimukseen liittyviä turvallisuusriskejä, uhkia ja väärinkäytöksiä on tarkasteltava osana tieteen integriteettiä, eettisesti kestäviä tieteen periaatteita. Uutta lainsäädäntöä ei tarvita. Tiede- ja korkeakoulu-yhteisö on tervehtinyt näitä päätöksiä ja linjauksia tyydytyksellä. Ne tunnustavat avoimen tieteen ja kansainvälisen yhteistyön arvon, turvaavat akateemiselle yhteisölle mahdollisuuden vaikuttaa päätöksentekoon, eivätkä luo uusia vaikeasti määriteltäviä ja valvottavia kategorioita avoimen tiedon ja salaisena pidettävän tiedon välille. Senaatti äänestää budjettilaista vielä ennen joulua.

[Erityisasiantuntijoiden yhteystiedot](#)

Rauhallisen Joulun ja hyvän uuden vuoden toivotuksin

Team Finland Knowledge -verkosto ja allekirjoittanut

Tiina Vihma-Purovaara
Opetusneuvos/Senior Ministerial Adviser

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan sekä lukiokoulutuksen osasto, tiedepolitiikan vastuualue
PL 29, 00023 Valtioneuvosto

*Ministry of Education, Science and Culture
Department for Higher Education and Science Policy
P.O.Box 29, FI-00023 Government, Finland*

Puh. / Tel +358 295 3 30327
Mobile +358 40 184 32 44

[Lisää tietoa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisestä](#)
[More information](#)